

Euskal Herria ezagutuz

TOLOSA

Larunbateroko azokan usaintzen da bailararen esentzia

Urtean hamaika aitzakia duzu Tolosa aldera hurbiltzeko. Hona hemen bat, ez da ikusgarriena baina bai egia, herri prestu honen izateari taxua hartu nahi badiozu.

| GARBINE UBEDA GOIKOETXEA |

DANI BLANCO

TOLOSARRAK, herria famatu dezan eskatuta, bertako inauteria aipatuko dizu lehenengo eta behin, Ostegun Gizona noski, igande goizeko Dianaren lehertzea, eta Astelenita, edo Asteartita. Frankismoak ere isildu ahal izan ez zuen inauteria da gurea, beste inon ez bezalakoa, Kortatuk, jada aspalditxo, abesti sonatu batean deskubritu zuena, *pero qué coño haces tú sin disfrazar...*

Alter egoak aparteki askatzera gonbidatzen duen inauteri horretatik asko du nire gaztetako Tolosak. Eta Bonberenearen aitzindari izandako gaztetxetik, eta nazioarteko abesbatzen oihartzunetik, txotxongilo eta magia jaialdietatik, Sanjoanetako Bordon dantzatik... Egun go nire Tolosak, nostalgiaren galbaheak itzultzen didan nire sorterriak, aldiz, larunbateroko azoka ederresten dit ospakizun horien guztien gainetik.

Bere xumean handi izan da beti hitzordua. Parranda eroen garaian ere, lagunarteko planean beratzea beste helbururik ez genuenean ere, saihestezina zitzaigun. Egunkaria besapean hartu eta Zerkausian amari gazta zatia erosita heltzen ginen etxera goizean goiz, ostiraleko ezusteko gau-pasak sorraraz ziezaiokeen ozpindu aldia gozatuko zuelakoan. Azken sosak Berdura plazan eskuratutako landare eder batean gastatuta ere bai noizbait, kezken ordainetarako gazta zatia baino sinbolikoagorik behar izatea irudituta. Orduan aise bizi ginen telefono eramangarririk gabe.

Larunbata *peri eguna* da izan, tolosarrentzat. Txikitatik barneratzen den ikasgaia da, bi eta bi lau direla

G.U.G.

G.U.G.

G.U.G.

AQUARIUM

Carlos Blasco de Imaz Plaza, 1
20003 Donostia (Gipuzkoa) • Tel: 943 44 00 99
aquariumss@aquariumss.com • www.aquariumss.com

 AQUARIUM

 ellauri
HOTELA

KILO TERDI TXOKOA
Kilo t'erdiko txuleta
Legatz-solomoa plantxan
(6 pertsona gutxienez, aurretik deituta)

Altzusta 38, 48144 ZEANURI
+34 946 317 888 | ellauri.com

Natura sentitu

Tolosako Kultur etxea eta Triangulua. Atzean, Uzturre mendia.

bezala. Grabitatearen antzean erakartzen nau geroztik, bere esentzia jendetsuan imantzen, aspaldian urrutitxo eta alderrai bizi izanagatik ere. Gaurkoan ezingo diot barneko alerta horri ihes egin. Goizeko zortziak. Segidan abiatuz gero, bederrtziak laurden gutxietarako han nagoke. Ez dut aitzakiarik. Banoa.

Autoa lurpean utzita –trena hartzeko modu errazik ez dut–, Justizia jauregiak osatzen duen plazara atera naiz parkingeko eskaileratan gora. Kafetegi zabaldu berria dakusat eskuinaldeko kantoian, David Pradosek dotore diseinatu: kristalera zabalak aldenik alde, espaloietako baldosak paretetan gora, egurra eta porlanaren konbinaketa. Kafesnea eta kruasana esku banatan hartuta, bazterreko sofa beltzean eseri naiz, Artxibategi Historikoaren atzealdeari begira, patxadan. Aurki jendez beteko da ingurua. Ondoko zahar etxeko biztanleak ekarriko dituzte aperitif hartzera, bisitan etorriko zaizkien senideek gonbidatuta gehienak.

Gosari legea egin ondoren, Beotibar kalean behera noa Euskal Herria plazara. Janari usain gozoa

Azoka bereziak

Otsaila

- Zuhaitzen azoka.

Martxoa

- Biga enkantea.

Maiatza

- Nafarroako eta Nafarroa Behereko produktuen azoka.

Ekaina

- Artisautza azoka.
- San Joanetako azoka.

Iraila

- Garagardo azoka. Garagardo dastaketa eta kultur ekitaldiak.

Urria

- Tolosa Goxua. Gozogintza produktuak.

Azaroa

- Artisautza azoka.
- Tolosako Babarrunaren Astea.

Abendua

- Gabonetako azoka.

dago bazterretan, salda eta haragi egosiarena, lehen kolpean. Odolkiak eta mondejuak ere etorri zaiz-

kit akordura. Laster batean milaka pintxo eta plater ikusgarri apainduko dituzte herri osoko barrak.

Topic txotxongilo zentroa inguratzen duen azoka ikusiko dut lehenik, larunbatetan ohikoak diren hiruretarik bat. Postu gehienak plaza hesitzen duten etxeetako arkupean jarrita daude. Jantziak eta osagarriak eskaintzen dituzte saltzaile gehienek, azpiko arropak, neguko tixertak, etxeko bata, trikotak, soinekoak eta berokiak. Baita mahoizko praka-jakak eta lanabesak ere, betiko kantoian. Plazaren erdian, kanpoko fruta-barazkiak, olibak, kontserbak eta turroiak, aukeran. Harago larruzko poltsak, modu onean.

Zerbaiti begira geldituz gero, agudo botako dizute amua hemen. Betidaniko ezagunari bezala, jario errazean zuzenduko zaizu postuaren jabea, eguraldiaz, salgai duen generoaren kalitateaz, etxeko beharrez, zernahiz mintzo. Ez da eroslea limurtzeko teknika hutsa. Hemengo legea da. Eta dibertigarria da.

Azpiko kamiseta lodiak eta mahoizko praka eskuetan daramatzadala, Euskal Herria plazako

DANI BLANCO

Oria ibaia. Eskuinean, Zerkausia. Bertako nekazarien postuak hartzen ditu larunbatero.

azoka utzi eta Rondilla kalera atera naiz, edo Pablo Gorosabelera, herriko arteriarik ezagunenera. Jendea nonahi, pasean, erakusleihoei begia luzatuta, espaloia-aren erdian geldirik, berriketan, traban, erosketa poltsa gobernatu nahian, semaforoa gorritu zain, eztabaidan, euskaraz, hartu nauen Hendaian ez bezala. Arnasa hartu dut sakon. Tolosaldearen esentzia usnatzen ari naiz.

Garaian garaikoa

Aroztegieta kalean gora gero, Beti Alai, Raku edota Orbela tabernak utzi ditut atzean. Trianguloa ere nire eskuinetara lagako dut. Azoka berezirik balitz, Babarrunarena bezalakorik kasura, mukuru beteta legoke garai honetarako. Pauso bat bide besterik ez, Zerkausira heltzeko. Bertako produktuen merkatua egiten da hemen. Ederra da agerikoa, festa koloretsu baten parekoa.

Hurbiltzen hasi orduko senti liteke baserritarren azoka deitu izan dugun honen funtsa. Bailarako erakustokirik behinenean nagoela iruditzen zait, garaian garaiko mozkinen paradisuan. Azak, azaloreak, brokoliak, porruak, tamaina eta mota guztietako kuiak, babak, babarrun beltzak, mizpirak, gaztainak, intxaurrak, sagarrak, sagarrez eginitako dultzeak, mermeladak, eztiak, opilak, ogiak, hango eta hemengo gaztak, uso eta eper ehizatuak... Ikusle gehien biltzen duen mahaia-aren aurrean ondoak daude ugari, mordoan, 30 eurotan kiloak. Nire ondoko emakumeak, ni bezain harrituta, marmarrean ari dira: “Hemengoak al ditun horiek?!” , “zera izango ditun hemengoak, Soriakoak behar ditun”, “aizan, garesti nolanahi ere, 30 euro?!”...

Azoken itzulua osatzeko, Zerkausia utzi eta Alde Zaharreko karrika

estuetan barrena egin dut, hemengo betiko denda dotoreei begira, jantzi eta oinetakoen eskaintza zabalean saltoka helduko naiz Berdura plaza-raino. Ez naiz balkoian landare apain-garriak zaindu zale, ez dut barazki-txoak aldatzeko tokirik, perrexila jartzeko ontzi kaxkarren bat ez bada, baina plazer ematen dio bistari krista-lezko estalpe honen argitan ageri den estanpa koloretsuak.

Kalean gora noa orain. Kosmetika iragarki ospetsuak dioen bezala ondo merezia dudalako, ezin ukatuko diot kutixia ene buruari. Gorrotxategin Xaxuak erosi—bertatik bertara dago gozotegia— eta San Frantzisko aldera joko dut. Trianguloan gora noala, Uzturre mendiaren itzala senti dezaket bizkarrean. Atzera begiratu dut disimulurik gabe. Bai ederra gure Tolosa. Larunbatez. ■

Balerdi Balerdi + Giorgio Bassmatti

Donostia · Doka kafe antzokia

Abenduak 14 ostirala

Ateak zabalik 20:30etan · (5€)

21:00 G. Bassmatti.

22:00 Balerdi Balerdi